

Brief Nr. 4 von Triesnecker an Derflinger in Kremsmünster. Diese Briefe befinden sich im Stift Kremsmünster:

4. #. Vienna die 14 Junii 1793

Vir clarissime, et longe
celeberrime!

Hodie epistola tua, quamvis humanissime per,
molesto me sane rubore suffudit; quod cum me esse
existimas, apud quem tibi multis ambagibus, aut exu-
sationibus quis sit. Neque donum Ephemeridum nostra-
rum tantum est, ut multam gratiarum actionem merca-
tur; neque is ego sum, qui bene pretermissam egre
nolenteque feram. Quare pergratum mihi feceris, si
eo impofterum ad me scribendi genere utaris, quo
collega ad collegam, amicus ad amicum uti solet.
An ad epistolam Tuam, in qua mihi observationes
Tuas submiseras, responsum dederim, meminisse non
possum. Quod si id officii genus tum a me pretermissum
est, veniam, ut spero, dabis; hisce autem significa-
ric a me fuisse acceptas, atque jam Ephemeridibus
nostris anni sequentis insertas.

Quamvis tabulas planetarum ♃ et ♄ , quales
la Lalandus in tertia Astronomia sua editione adop-
tauerat, nondum obtinere potuerim, spes tamen est,
me eadem impetraturum, quemadmodum me Biblio-
pola Mantheimensis nuper certiorum fecit. Interea
formulas de la Place, e quibus tabula illa con-

structa sunt, ad manus habeo, e quibus locum helio,
 centricum determinare soleo, semper cum oppositione
 comparandum. Quavis tamen sit illa equatio fiti,
 ma, ubi argumentum desideratur, divinare nequeo.
 Ego Tibi omnes experitam; et ex maximo equationis
 tabula tua facile dijudicare poteris, que sit illa
 inter formulas Laplacianas, cujus argumentum a Te
 queritur.

$$\text{equatio secularis } \mathcal{H} = - (48'.44'' - 0''.1 \text{ Xi}) \sin (\mathcal{S}n' - 2n$$

$$+ \mathcal{S}e' - 2e + \mathcal{S}'' 34'.8'' - 58''.88 \text{ Xi})$$

$$\text{equatio secularis } \mathcal{H} = + (20'.49'' - 0''.00003 \text{ Xi}) \sin (\mathcal{S}n' - 2n$$

$$+ \mathcal{S}e' - 2e + \mathcal{S}'' 34'.8'' - 58''.88 \text{ Xi})$$

$$\text{longit. Apogei } \mathcal{H} = 8'.28''.9'.7'' + 75''.81945 \text{ Xi}$$

i est = numero annorum, qui ab anno 1750 ad presentem effluxerunt.

n' est motus sideralis \mathcal{H} ab anno 1750 ad annum presentem

n = motui siderali \mathcal{H} ab anno 1750 ad annum datum

e' = prope longitudinis medie \mathcal{H} ad 1750

e = prope longit. med. \mathcal{H} ad 1750

unde si dicatur longitudo \mathcal{H} media equata per equat. secul. = \mathcal{Q}'

et longit. \mathcal{H} equata per equationem suam secularem = \mathcal{H}'

et longitudo Apogei \mathcal{H}

erunt pro longitudine \mathcal{H} equationes sequentes:

$$+ 50''.25 \text{ Xi}$$

$$- (231821''.3 - 1''.1 \text{ Xi}) \sin (\mathcal{Q}' - \mathcal{H}')$$

$$+ (814''.1 - 0''.077 \text{ Xi}) \sin 2 (\mathcal{Q}' - \mathcal{H}')$$

$$\begin{aligned}
& - 39''.7. \sin 3 (\varphi' - \pi') \\
& + 2''.2. \sin 4 (\varphi' - \pi') \\
& + 20''. \sin (\varphi - \varphi' + 69^\circ. 38'. 40'') \\
& - 37''.5. \sin 2 (\varphi - \varphi') \\
& - 6''.6. \sin 3 (\varphi - \varphi') \\
& + 6''.59''.3. \sin (2\varphi' - \varphi + 13^\circ. 0'. 57'' - 14''.215 \chi_i) \\
& - 17''.8. \sin (2\varphi - 3\varphi' + 21^\circ. 58'. 35'') \\
& + \pi'' \cos \varphi \\
& - 49''.6. \sin (3\varphi' - \varphi + 88^\circ. 20'. 19'') \\
& - 10'. 57'' \sin (2\varphi - 4\varphi' + 55^\circ. 52'. 19'' + 42''.88534 \chi_i)
\end{aligned}$$

Prima aequatio praecipuam determinat; quatuor sequentes ad aequationem centri pertinent; reliquae ad perturbationes mutuas.

Radius vectoris h erit

$$\begin{aligned}
& \varphi, 559709 \\
& + (0, 525768 - 0, 00002547 \chi_i) \cos (\varphi' - \pi') \\
& - 0, 015047. \cos 2 (\varphi' - \pi') \\
& + 0, 000636. \cos 3 (\varphi' - \pi') \\
& - 0, 000032. \cos 4 (\varphi' - \pi') \\
& + 0, 0081435. \cos (\varphi - \varphi') \\
& + 0, 0013830. \cos 2 (\varphi - \varphi') \\
& + 0, 0052655. \cos (2\varphi' - \varphi + 13^\circ. 0'. 57'' - 14''.215 \chi_i) \\
& + 0, 0150372. \cos (2\varphi - 4\varphi' + 55^\circ. 52'. 19'' + 42''.88534 \chi_i)
\end{aligned}$$

Ego ex observationibus meis oppositionem ζ cum sole
 1792 inveni die 20 Oct. 21^h. 59'. 7" temp. med. Paris.
 longit. ζ = 0°. 28'. 43". 8". Lat. ζ geoc. = 2°. 46'. 46". 7"
 A. Lat. hel. = 2°. 28'. 53". 3". E superioribus formulis
 est longit. ζ = 0°. 28'. 43". 15". 2 ; lat. hel. = 2°. 28'. 44". 4"

Ab Inbitio, qui ex his argumentum equationis aequata
 his deprehensus. Ego omnes, siqui dicit nominis mei
 memores, salutatores cupio; meque benevolentia tua
 plurimum commendo. Vale

Humillimus Servus
 Franciscus Triesnecker

Übersetzungen aller Briefe befinden sich im Buch:

H. KASTNER-MASILKO; 2005: „Franciscus de Paula Triesnecker.- Astronom,
 Mathematiker und Landvermesser aus Mallon bei Kirchberg am Wagram. Gebunden, 184
 Seiten, 102 Abb. Edition Weinviertel“